

Сергій Пептюк
головний фахівець відділу прогнозування,
фітосанітарної діагностики і аналізу ризиків
управління фітосанітарної безпеки
ГУ Держспродспоживслужби в Хмельницькій області

Борщівник Сосновського: небезпечно!

Ще не так давно ця рослина популяризувалась як високоврожайна кормова культура.

Сьогодні ж, втративши свою кормову і господарську цінність активно мігрує нашою областю: захоплює узбіччя автомобільних та залізничних шляхів, польових доріг, лісів, необроблювані угіддя, покинуті сади, смітники та береги водойм, інтенсивно поширюючись вітром та водою. Заселяючи нові площі, пригнічує природну рослинність, затіняє, висушує та виснажує ґрунт, чим порушує нормальне функціонування місцевих екосистем.

Зафіксовано появу Борщівника Сосновського і в нашому районі – поблизу села Браїлівка.

Борщівник Сосновського (“ведмежа лапа”, “помста Сталіна”, “гераклова трава”) - багаторічна рослина родини зонтичних із двох-пятирічним циклом розвитку. Розмножується переважно насінням, квітка - складний зонтик, білий або зелено-жовтий. Рослина заввишки сягає 3 м, має великі перисті листки та порожнинне стебло товщиною до 10см. Прозорий водянистий сік борщівника багатий на фотоактивні речовини, при контакті з якими виникає малопомітне подразнення шкіри людини (як від кропиви), але під дією ультрафіолетового випромінювання токсини активуються, підвищуючи чутливість шкіри до сонячного світла в сотні разів. Навіть незначне доторкання до цієї рослини призводить до опіків, схожих на термічні, з характерним почервонінням та водянистими пухирцями, які з'являються через 1-2 дні, розвиваючись поступово. Місця уражень важко гояться, загострюються прояви інших шкірних захворювань. Найсильніші опіки борщівник викликає при контакті з вологою шкірою у сонячні дні. При сильних опіках підвищується температура, починається лихоманка, нудота, з'являються виразки, після лікування яких залишаються темні плями. Рослина може викликати і алергічні реакції та провокувати приступи астми. Особлива небезпека полягає в тому, що дотик до рослини спочатку не дає жодних неприємних відчуттів.

Перша допомога при ураженні борщівником полягає у промиванні уражених місць великою кількістю води, захисті ділянки дотику від сонячного світла мінімум на дві доби; невеликі пухирці краще не чіпати, а якщо вони почали збільшуватись варто звернутися до лікаря.

Оскільки борщівник є небезпечним видом, необхідно систематично проводити заходи щодо недопущення його поширення, які включають кількасезонне застосування гербіцидів гліфосатної групи або систематичне викошування рослин, особливо до початку цвітіння, випасання на засмічених ділянках тварин, викопування коренів, глибокий обробіток ґрунту та відведення очищених земель під сільськогосподарські угіддя.

При роботі з Борщівником Сосновського потрібно попереджувати контакт шкіри з будь-якими частинами рослин, а надто з тими що пустили на зламі сік, використовувати щільний водовідштовхувальний одяг, окуляри, гумові рукавиці, головні убори, а при застосуванні гербіцидів ще й засоби захисту органів дихання.

При виявленні нових місць появи рослин Борщівника Сосновського повідомляйте фахівців управління фітосанітарної безпеки за тел. 2-21-64, або 0-22-67-15-25.